

экономической науки и экономического образования. – Х., 1995:

Власенко В.М. Анциферов Олексій Миколайович // **Енциклопедичний довідник «Сумщина в іменах».** – Суми, 2004.

² *Анциферов А.Е.* О желательном направлении деятельности земских касс мелкого кредита. – Х., 1912. – С.3.

³ Там же. – С.4.

⁴ Там же. – С.7.

⁵ Там же. – С.9.

⁶ Там же. – С.11-12.

ПРО ВВЕДЕННЯ 3-ГО СТАНУ В СУМСЬКОМУ ПОВІТІ ХАРКІВСЬКОЇ ГУБЕРНІЇ.

Доп. – асп. Дегтярьов С.І.

В 1862 році по всій Російській імперії була проведена поліцейська реформа. Система правоохоронних органів зазнала змін. Зокрема в деяких регіонах держави (як правило великих повітах) вводився додатковий адміністративно-політичний округ з кількох волостей (стан), очолюваний становим приставом. Так, наприклад, Сумський повіт до реформи був поділений на два стани. В результаті реформи, в 1863 році територію повіту поділено на три стани і, відповідно додалася посада 3-го станового пристава.

Сама посада станового пристава була введена Положенням про земську поліцію (1837). На неї призначав губернатор від імені імператора переважно з місцевих дворян, які мали нерухому власність в цій губернії. Основні обов'язки станових приставів поділялися на виконавчі – це нагляд за точним виконанням законів і особливих розпоряджень уряду; та судово-поліцейські – це вживання заходів по припиненню виникаючих безпорядків і попередження їх відновлення в майбутньому.

Існують об'єктивні причини введення 3-го стану в Сумському повіті Харківської губернії. Полягають вони в тому, що два станових пристава фізично не могли ефективно виконувати свої функції. Річ в тім, що територія Сумського

повіту була досить значною за площею (2777,5 квадратних верст). До повіту входили 288 населених пунктів, у яких проживало понад 100 тисяч осіб обох статей. Сам повіт поділявся на 29 волостей, з яких 21 волость звільнених від кріпосної залежності селян. Останній факт теж значно ускладнював роботу станових приставів тому, що контролювати кріпосних селян було набагато легше (паралельно вони контролювалися ще й поміщиком—власником). Тепер після реформи 1861 року, коли селяни стали вільними, якість контролю за правопорушеннями та нагляду за виконанням законодавства серед селян ще більше знизилася. У рапорті Сумського повітового поліцейського управління Начальнику Харківської губернії Дійсному Статському Раднику графу О.К.Сіверсу за 1863 рік наводяться досить серйозні цифри. У документі зазначено, що кожного року в повіті виникає до 1000 справ та близько 8000 паперів, що вимагають письмового виробництва станових приставів. Окрім цього щорічно в повіті стаються понад 100 різних пригод, що вимагають проведення дізнання теж через станових приставів.

Звичайно, такі дані говорять про неможливість лише двом становим приставам на такій значній території ефективно виконувати свої функції.

Сумський повіт у XIX ст. вважався також досить потужним торговельним регіоном. Через нього проходили чотири важливі торгові шляхи, що з'єднували між собою Великоросійські, Південні та Західні губернії. Повіт також вважався одним з найбільш промислово розвинених в краї. Звичайно, що це теж дуже ускладнювало роботу приставів. Велика кількість заробітчан з інших регіонів, які постійно перебували на території повіту, багато місцевих селян, які приходили в міста заробити грошей на підприємствах – всі ці категорії людей та їхня діяльність не могли ефективно контролюватися правоохоронцями, незважаючи навіть на ті тимчасові документи (т. зв. паспорти), що видавалися заробітчанами за місцем проживання та вимагали від них через

деякий час (1 чи 2 роки) повернутися додому остаточно чи для отримання нового такого паспорта.

У підпорядкуванні станових приставів були дрібніші поліцейські посадові особи – сотські та десятські. Вони здійснювали нагляд за виконанням законів у сільських місцевостях повіту. Але це були представники, як правило, місцевого населення, рідко професійно підготовлені, а тому вони не дуже впливали на зростання ефективності при виконанні поліцейських функцій у повіті.

При пересуванні станового пристава з однієї місцевості повіту в іншу для розслідування якоїсь справи, на нього часто чекали й інші проблеми. Це могло бути тривале очікування зміни коней на станціях. Весною чи восени поїздка ускладнювалася та ставала довшою по причині незадовільного стану доріг у повіті. А якщо це був час сезонних польових робіт, то для проведення дізнання чи слідства становий пристав був змушений шукати свідків за межами поселення в полі.

Отже, введення 3-го стану в Сумському повіті – явище цілком позитивне. Новий стан дещо зменшив велику професійну навантаженість, яка лежала на 1-му та 2-му станах. З його введенням у повіті поселень, що складали 1-й стан Сумського повіту стало 69 (з 27144 чоловік); 2-й стан – 130 (з 34365 чоловік); 3-й стан – 73 (з 45160 чоловік). Після утворення додаткового адміністративно-політичного округу ефективність роботи поліцейських органів Сумського повіту значно зросла, хоча, звичайно, знаходилася ще не на високому рівні. Річ в тім, що з появою 3-го стану залишалися невирішеними такі проблеми, як швидке та якісне пересування поліцейських посадових осіб при виконанні своїх функцій по території, що їм підпорядковувалася; недосконала тимчасова паспортна система для селян, яка не дозволяла належним чином їх контролювати; низька професійна підготовка поліцейських кадрів, які склалися здебільшого не зі спеціально підготовлених людей, а з представників місцевих дрібних дворян тощо. Залишалися й інші проблеми. Але виникнення 3-го стану в такому економічно активному та

густонаселеному регіоні, яким був Сумський повіт мало важливе значення як для подальшого розвитку цього регіону, так і для спокою людей, які його населяли. Діяльність станових приставів з цього часу стала більш ефективною, вони могли за менший термін часу розглядати більшу кількість справ, що потребували їхнього виробництва.

1. Державний архів Сумської області - Ф.579. - Оп.1. - Спр.7. - Арк.20.
2. Там само. - Спр.178. - Арк.2-3.
3. МВД России. Энциклопедия. / под ред. В.Ф.Некрасова - М., 2002. - С.489-490.

ИСИХАЗМ КАК МИСТИЧЕСКАЯ ТРАДИЦИЯ ХРИСТИАНСТВА: ОСНОВНЫЕ ЭТАПЫ РАЗВИТИЯ

Докл. – доц. Телиженко Л.В.

Будучи непосредственным признаком религиозности мистика имеет место во всех мировых религиях и является их неотъемлемым элементом. Как эволюционная стратегия самореализации человека особый научный интерес среди мировых религий сегодня вызывает мистика христианства. Указывая на живую конкретную личность Богочеловека, она последовательно разрабатывает мистическое учение о самоорганизации духовного опыта единения человека с Богом, при котором сам человек не исчезает в Боге и не уходит в ничто. Это придает ей глубоко индивидуальный смысл и позволяет претендовать на действительную полноту выражения истины.

Наиболее же полно и последовательно мистика христианства получила развитие в духовной практике исихазма (от греческого термина «исихия», означающего покой, безмолвие), которая развивается на протяжении почти двух тысяч лет среди разных этносов и на многих континентах. Это Южная и Восточная Европа, Ближний Восток и некоторые регионы Африки. Сегодня исихазм особенно широко известен в